مامۆستایانی خواست و ئاگایی … م. بارزان د□□□□ق□یی

لە هەر کۆمەڵگەیەکی پێشکەوتوو بنوارین یان لە پێشکەوتنەکانی سەراسیمە بووبین, ئەوە خاڵێك ئاماژەی پێبکرێت، ڕێخستنە. ڕێخستن پەیوەندی بە زانینەوەیە. زانینیش لە ڕێگەی پرسیارکردن، فێرکردن و گەیاندن دێتە دی. وێجا پێگەی مامۆستا گەلێ لێرەدا بەرز و مەزن دەکەوێتەوە. لێ کەی مامۆستا لە ژوور چینێکانی تری کۆمەڵگە دەردەکەوێت؟ ئەم پرسیارە پەیوەند بە ئاگایی و رەخنەگرتن لە خۆیە. ئەم خۆیە مامۆستاییە، چەندە نەخوێنەر و دەبەنگ بێت گەلحێتر و چەندەش ئاگایی لە زانست، مێژووی نەتەوە و ئەدەبیات، بەکورتی بخوێن بێت، ئەوەندەی دوورنماتر و بەتەك پەروەردە، رەخنەگرتن و خۆخستە ژێر بەرپرسیارییەتییەوە، بەخەم دەبێت.

بۆیە دەبێت مامۆستا پێشەنگی کۆمەڵگە بێت. ئەم دەتوانێت وابکات رەخنە بگیردرێت و شتەکان بخاتە ژێر چنگی لێپرسینەوەوە. لێپرسینەوە وابەستەیە بە دادوەر. ئاخۆ مامۆستا دادوەرە؟ سەرمەشقبوون بەسەر گشت، لە وانەگوتنەوە و چۆن ڕاهێنانکردندایە. وانەگوتنەوە لەبەرانبەر بەیانییدایە و ڕاهێنانکردنیش لە بەرانبەر چاودێریکردندایە. کەواتە مامۆستا کە ڕاهێنانکارە؛ چاودێرە. ئەم چاودێربوونەش سەرمەشقبوونە. کەواتە مامۆستا چاودێرە بەسەر ڕاهێنانپێکراوانی دوێنێ. بۆیە بۆ وانە پێگوتراوانی دوێنێ، لە بەیانییاندا دادوەرە. دادوەرە چونکە بەرپرسیان بووە. ئەگەر دوێنێ، خۆی نەکردبێتە بەیانیوان و چاودێر، ئەوە ئەم مامۆستایە مەحکووم و تاوانبارە.

کەسی سەرمەشقیی، درووستکاری بیری ئازادە. وابەستە نییە بە هیچکەس. زووڕنا بۆ بەرژەوەندخوازان و بڕیار بەدەستانی نەخوێندەوار لێنادات و نەژەنە. نەژەنین خاوەنیبوونە بە خواست. خواستیش کۆمەڵگەی چاڵاك و نەوەی بەئاگا درووست دەکات.
تاکێکی کارا, کە وانەپێگوتراوێکی مامۆستای بەئاگا بووە و پێگەیێنراوێکی پڕ خواستە، ئەوە ئاگایی بەسەر خۆیەوە هەیە و دەوڵەمەندە بە ئەمڕۆ و هەست بە دوودڵی و ترس ناکات. سەر مەشقی ئەم تاکە، خودە ناسکردووەکەیەتی و ئازادیش نان و شەرەفمەندییەتی. بۆیە لە سەر بناغەی وەها تاکێك کۆمەڵگە وەك ئەو دێخە هیچخوازیی و بەها داڕووخاوە ناکەوێتەوە. پرس و شتەکان بەرەو بنبەست ناچن.

بۆیە دوای ئەم گەشەکردنە پەروەردەییەی، هزر و ئازادی لەدایك دەبن. هزر بۆ کۆمەڵگەیەکی شارەستانی و خاوەن کولتوور و ئازادیش ناسنامە.

تێکەوتنی کۆمەڵگە لە گەندەڵی و مافخووراوی، پێوەندی سەرەکی بە نەبوونی خواست و ئاگایی مامۆستاوە هەیە. چونکە مامۆستا بەرپرسیاری سەرەکی ئەم دۆخە رانەگوزەرە بەکیسەڵبووەیە. مامۆستا رێگری بەردەم گەشە و گۆڕان نییە، بەڵام زۆر بەداخەوە نەبوونی خواست و ئاگایی لە مامۆستاکانماندا ئەم دۆخەی ئەمڕۆی بەرهەم هێناوە، دۆخێك کە گەنج و وەچەیەکی تەنبەڵ، نەخوێندەوار، ترسەنۆك و بێدەنگ لە ماف و ئازادی پێ بەخشیوین.
بێمنەتبوونی سەرۆك و ئاراستەکردنی ئەم گەلەمۆگەلە بەرە و هەڵپەڕین و نەزانین بردن، پێهیچنەبوون و کۆیلە سەیرکردن، هیچ شتێك نییە لەو بەرهەمە، کەڵ بوونی وێنەی کارەکتەرێکی دۆنکیشۆتییە، کە دواجار مامۆستاکانی ئەم سەرۆکە داستان خەیاڵاوییە، مامۆستایانی بێخواست و گەلحۆ بوون.

خەساندن یان کوشتنی خواست لە تاك/ خوێندکارانماندا، وادەکات پاشکۆیی، کۆیلێبوون و بێدەنگی بە مافی خۆیان بزانن. باڵاکردنی هەستی خۆ پێهیچنەبوون؛ دەرەتانە بۆ ئایندەی کۆمەڵگە و نەتەوەیەکی بێ ناسنامە و دەوڵەت.

مامۆستای بێخواست و ئاگایی، ناتوانێت خوێندکارێکی ئازا پێ بگەیەنێت. بۆیە لەم وڵاتەدا هەیمەنەی حزبیی، باڵی کێشاوە و رابەری پەروەردەیە. لەژێرهەژموونی ترساندن و و کۆیلەکردندا، مامۆستای بێخواست و ئاگایی، دەستەمۆی چارەکێ موچەیەك کراوە پێشی شەرەفمەندە، نەك شەرەفمەند کرابێت پێی.

لە کۆتاییدا گەرەکە بگوترێت:
دەبێت مامۆستا، گۆڕانێکی بنەڕەتی لەژیانی خۆی دەست پێ بکات و پەی بە خودە رەسەنەکەی خۆی ببات و بیدۆزێتەوە. ئەمەش لەپێناو وەگەڕخستنی ئەم گەلە وابەستە بە نەریت، نەزانی و ڕەوێنراوە لە ماف و ئازادیی.

م. بارزان دؤلَةرِ ةقةيي